

Міністерство освіти і науки України
Криворізький державний педагогічний університет
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого
Тернопільський комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти
Університет імені Альфреда Нобеля
Одеський державний університет внутрішніх справ
Академія когнітивних та природничих наук

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

**ЗГУРТОВАНІСТЬ СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ: АКТУАЛЬНІСТЬ,
ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ**

16-17 травня 2024 року,
м. Кривий Ріг

Кривий Ріг – Полтава

УДК [316.454.4:316.3]:355.01(082)

Редакційна колегія:

Шрамко Ярослав – доктор філософських наук, професор, ректор Криворізького державного педагогічного університету;

Олена Караман – доктор педагогічних наук, професор, ректор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Віталій Курило – доктор педагогічних наук, професор, голова вченої ради ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», академіка Національної академії педагогічних наук України;

Ярослава Юрків – доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Ірина Трубавіна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Тамара Василюк – кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Криворізького державного педагогічного університету;

Наталія Островська – кандидат педагогічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Ілля Лисоконь – доктор філософії з освітніх, педагогічних наук, асистент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Криворізького державного педагогічного університету;

Ія Шимко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Криворізького державного педагогічного університету.

*Схвалено Науково-методичною радою
Криворізького державного педагогічного університету
(протокол № 9 від 06.06.2024 року)*

*Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
(протокол № 11 від 21.06.2024 року)*

Згуртованість суспільства в умовах воєнного стану: актуальність, виклики та шляхи їх подолання : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Кривий Ріг, 16-17 травня 2024 року. Кривий Ріг : КДПУ ; Полтава : ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2024. 396 с.

У збірнику тез висвітлено вітчизняний досвід з забезпечення соціальної згуртованості засобами соціальної роботи, соціальної педагогіки; досвід забезпечення адаптації та інтеграції біженців в розвинутих країнах; законодавчі ініціативи, юридичні та політико-правові шляхи вирішення проблеми єдності та згуртованості суспільства в умовах воєнного стану; міжнародний досвід соціальної роботи і надання соціальних послуг в умовах воєнного стану; мультидисциплінарний характер забезпечення соціальної згуртованості в умовах війни; психосоціальну підтримку населення в умовах війни, збереження ментального здоров'я, соціальну підтримку і допомогу вразливим категоріям населення соціальну згуртованість як категорію національної безпеки, соціальної держави, педагогіки, соціальної психології, філософії тощо.

війни та виживання і виразити вільно свої накопичені переживання й емоції. Наприклад, міські галереї та музеї проводять онлайн-виставки дитячих робіт, у яких діти висловлюють своє ставлення та почуття, отримані під час війни. Зокрема, одним із таких проєктів є виставка «Діти, які бачать війну» [1], що збирає це понад 100 дитячих графічних робіт: коміксів та плакатів, у яких автори розповідають особисті історії про біль, страх та надію, – про те, що кожен із них відчув на початку війни.

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) наголошує на тому, щоб діти не повинні жити в атмосфері постійного страху та тривоги. Війна має закінчитися, щоб кожна дитина могла мати мирне та щасливе дитинство, на яке вона заслуговує.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Діти, які бачать війну. Школа сучасних театральних напрямів. 2023-2024 рр. URL : <https://www.childrenwhosethewar.com/about-the-project> (дата звернення : 01.05.2024).

2. UNICEF. URL : <https://www.unicefusa.org/stories/life-wartime-ukraine-through-childrens-eyes> (дата звернення : 25.02.2024).

Лисоконь Ілля

доктор філософії з освітніх, педагогічних наук,
помічник ректора з перспективного розвитку,
асистент кафедри соціально педагогіки і соціальної роботи
Криворізького державного педагогічного університету,
м. Кривий Ріг, Україна
ORCID: 0000-0002-1722-1825

КЛУБ СОЦІАЛЬНОГО ІНВЕСТОРА ЯК ФОРМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНOSTІ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Активний розвиток галузі вищої освіти у різних напрямках зумовив потребу у пошуку нового інструментарію підтримки та управління закладами вищої освіти. Стрімка інтеграція вітчизняної вищої школи до європейського освітнього простору призводить до активізації соціальної активності здобувачів освіти, пошуку нових наукових зв'язків, реформування системи управління освітою, розвитку академічної мобільності, розвитку системи надання якісних освітніх послуг та розширення спектру освітніх послуг.

Інвестиційна діяльність закладу вищої освіти нині є складним питанням, оскільки може розглядатися у різних площях та категоріях – від економіки й управління за видами економічної діяльності до теорії та практики управління освітою [2, с. 28]. Погоджуємось з думкою, що інвестиційна діяльність закладу вищої освіти – «цілеспрямований процес управління залученням коштів та ресурсів за допомогою певних механізмів та інших засобів задля досягнення поставленої мети або реалізації місії ЗВО» [2, с. 47].

Серед основних напрямів інвестиційної діяльності закладу вищої освіти визначають [2, с. 99–100]:

- інформаційний (рівень інформаційної взаємодії та іміджу);
- інфраструктурний (розвиток матеріально-технічної та ресурсної бази);
- міжнародний (інтернаціоналізація освіти та освітнього простору);
- науково-технічний (трансфер наукових технологій та інновацій);
- освітній (надання освітніх послуг та їх якість);
- соціальний (реалізація соціальної місії та соціальних проєктів) [2, с. 99–100].

До основних учасників процесів освітнього інвестування можемо віднести такі соціальні групи як: батьки здобувачів освіти, випускники, вступники, громадські об'єднання, засоби масової інформації, здобувачі освіти, інвестори, науково-педагогічні та педагогічні працівники, органи влади, роботодавці, територіальна громада тощо [5, с. 3].

Основним питанням організаційного характеру, що впливає на процес інвестування є вид інвестицій, оскільки є запропонована класифікація видів інвестицій за низкою ознак для нашого дослідження зупинимося на інвестиціях за організаційною формою. За організаційною формою виділяють наступні види інвестиційної діяльності закладу вищої освіти – аутсорсинг, донат, грант, державно-приватне партнерство, крауфандинг, меценатська допомога, міжнародна гуманітарна допомога, партисипативний бюджет, фандрейзинг [2, с. 104].

На думку В. Савіщенко інвестиційна діяльність у заклад вищої освіти може реалізовуватися через створення інклюзивного освітнього простору з врахуванням ідей доступності та безбар'єрності [4, с. 66]. Водночас О. Романюк [3, с. 68] окреслює аргументи, які призводять до кооперації закладу освіти та бізнес-сектору. Характерно, що серед запропонованих аргументів яскраво представлені не лише економічні, а й соціальні.

Окремою формою соціальної взаємодії за допомогою інвестування у вищу школу є соціальне партнерство. Наприклад, С. Безвух та А. Стопчак [1] зазначають про нові форми взаємодії, зокрема сформовані через галузевий контекст й потреби ринку праці на підготовку певних висококваліфікованих кадрів. Однак варто зауважити, що соціальне партнерство закладу вищої освіти та бізнес-сектору як правило супроводжується органами влади [1, с. 8].

Так, розвиток інвестиційного потенціалу освітніх інституцій вищої школи створює підвалини до появи нової форми соціальної роботи та соціальної згуртованості в закладі вищої освіти – клуб соціального інвестора. У класичному розумінні прототипом клубу соціального інвестора закладу вищої освіти у вітчизняному освітньому дискурсі є американська традиція діяльності асоціацій випускників коледжів та університетів. В Україні асоціації випускників закладів освіти здебільшого є громадськими об'єднання успішних представників, які підтримують свій Альма-матер на рівні представництва, що призводить до базового не правильного розуміння участі випускників, як групи

зовнішніх стейкхолдерів і громадськості, в управлінні та розвитку закладом вищої освіти.

На нашу думку, клуб соціального інвестора – середовище випускників та інших зовнішніх стейкхолдерів закладу вищої освіти, які сприяють його соціальному розвитку через вкладання певних ресурсів. Така традиція має позитивне значення у контексті розвитку закладу вищої освіти, оскільки в сучасних умовах для проходження акредитації, отримання ліцензії або розвитку академічних зв'язків на перш план виводиться здатність закладу вищої освіти до зовнішньої взаємодії.

Можемо охарактеризувати клуб соціального інвестора як форму соціальної згуртованості в закладі вищої освіти. На нашу думку клуб соціального інвестора є спілкою здебільшого активних випускників та потенційних зовнішніх стейкхолдерів університету, які на добровільних засадах беруть участь у всіх заходах, залучають додаткові ресурси (матеріальні та нематеріальні), долучені до процесу прийняття рішень з управління закладом вищої освіти, сприяють його іміджу, виконують функції лідерів думок в суспільстві щодо конкретного закладу вищої освіти. Важливо, що клуб соціального інвестора передбачає обов'язкову персональну та постійну участь, щоб зреалізувати ідеї колегіальності управління та відповідальності перед суспільством.

На основі ґрунтовного аналізу клубу соціального інвестора як форми соціальної згуртованості в закладі вищої освіти можемо стверджувати, що є невід'ємним соціальним інститутом держави, оскільки забезпечує підготовку інтелігенції та соціально активної молоді до подальшого соціально-економічного розвитку суспільства. Передумовою до соціальної інтеграції вітчизняної галузі вищої освіти у європейське освітнє середовище є реалізація соціальної місії університету та пошуку нових форм, методів й механізмів залучення стейкхолдерів до процесу управління.

Саме прогресивний розвиток суспільства, що залежить від зовнішніх чинників, які за останні роки були видозмінені через глобальну пандемію COVID-19 та повномасштабне вторгнення на територію України, диктує соціальне замовлення на кадри. Крім того, соціальний рівень інвестування у вищу освіту знаходить своє відображення в розвитку системи державно-приватно-громадської взаємодії в освіті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Безвух С., Стопчак А. Соціальне партнерство науки і бізнесу : форми взаємодії, проблеми і рекомендації щодо їх вирішення. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. № 3 (3). С. 7–14. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_3%283%29__3
2. Лисоконь І. Організація управління інвестиційною діяльністю закладу вищої освіти : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки / Криворізький державний педагогічний університет. Кривий Ріг, 2023. 255 с.